

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО
Немањина 22 - 26
11000 БЕОГРАД

- Загорка Доловац, Републички јавни тужилац -

Предмет: Иницијатива против праксе доношења ретроактивних решења о именовану вршилаца дужности директора

Поштована,

Влада Србије је на седници одржаној 15. априла 2021. године поставила Филипа Радовића на положај вршиоца дужности директора Агенције за заштиту животне средине, али ретроактивно на три месеца, почев од 9. октобра 2020. године. Пре тога, Радовић је био директор Агенције од 22. фебруара 2013. године до 19. марта 2015. године, а истог дана, 19. марта, је и први пут постављен на положај вршиоца дужности директора. Радовић је потом још 20 пута постављан за вршиоца дужности директора, редовно на три месеца, и једном на шест месеци (али не први пут већ 4. јула 2019. године усред свих тромесечних постављења). Пре горе поменутог ретроактивног постављења, Радовић је већ пет пута био постављан ретроактивно али је тада била реч о кашњењима од једног до девет дана.

Устав Републике Србије ("*Службени гласник РС*", бр. 98/2006) својим чланом 197 став 1 предвиђа генералну забрану ретроактивности према којој закони и сви други општи акти не могу имати повратно дејство. Исти члан у ставу 2 прописује изузетак захваљујући коме само поједине одредбе закона могу имати повратно дејство, ако то налаже општи интерес утврђен при доношењу закона.

Закон о државним службеницима ("*Службени гласник РС*", бр. 79/2005, 81/2005 – испр., 83/2005 – испр., 64/2007, 67/2007 – испр., 116/2008, 104/2009, 99/2014, 94/2017, 95/2018 и 157/2020) у свом члану 34 став 1 прописује да Влада поставља на положај, изеђу осталог, и директора органа управе у саставу министарства. Члан 67а став 1 Закона омогућено је да, до постављења државног службеника на положај, може бити постављен један или више вршилаца дужности, на укупни период до највише шест месеци, без интерног или јавног конкурса. Ставовима 4 и 5 наведеног члана предвиђено је да се, у случају да се интерни, односно јавни конкурс не оконча постављењем на положај или ако је дошло до неуспеха јавног конкурса, статус вршиоца дужности може продужити најдуже још три месеца, односно да вршилац дужности може бити постављен и ради замене државног службеника на положају који одсуствује са рада дуже од 30 дана, а најдуже до његовог повратка на рад. Поред тога, став 6 овог члана прописује да вршиоцу дужности престаје дужност истеком периода на који вршилац дужности може бити постављен и да положај остаје непопуњен до постављења државног службеника на положај у конкурсном поступку.

Закон о општем управном поступку ("*Службени гласник РС*", бр. 18/2016 и 95/2018 – аутентично тумачење) чланом 16 став 2 уређује да су управни акти решења и закључци, док члан 17 успоставља принцип да управни акт почиње да производи правна дејства од тренутка када је странка о њему обавештена, ако њиме није одређено да правна дејства почињу касније.

На основу наведеног лако се може уочити да је, и то само изузетно, дозвољена ретроактивност само појединих одредби закона и општих аката а не решења као појединачних управних аката, односно да решење може производити само правне последице *pro futuro*. При таквом стању ствари, може се основано претпоставити да доношење већ поменутог решења о постављењу Филипа Радовића на положај вршиоца дужности директора Агенције за заштиту животне средине има за циљ да се, кроз ретроактивно постављење, озаконе акти које је тај бивши вршилац дужности директора доносио у периоду док није имао право да доноси одлуке у име Агенције.

Овом приликом Вас подсећамо да није реч о безначајним актима већ актима којима се одлучивало о основним и најважнијим правима и интересима других лица. Као илустрацију њихове важности наводимо случај из новембра 2020. године, када је Миленко Јовановић добио отказ на месту начелника за питања квалитета ваздуха у Агенцији за заштиту животне средине, у време када Филип Радовић није имао статус в.д. директора Агенције, тачније када му је мандат престао. Јовановић је указивао да је отказ добио зато што се супротставио одлуци директора да се без одобрења стручњака мењају и ублажавају критеријуми за оцењивање квалитета ваздуха. Агенција је тада навела да је запослени отпуштен због тога што „није обезбедио адекватно одржавање већине мерних станица, које су због тога недопустиво запуштене“, што је Јовановић негирао. Миленко Јовановић је на посао у Агенцију враћен одлуком Вишег суда у Београду – до окончања судског поступка који је покренуо после отказа уговора о раду.

Због свега наведеног позивамо Вас да, без одлагања, на основу члана 11 Закона о управним споровима (*"Службени гласник РС"*, бр. 111/2009) који прописује да, ако је управним актом повређен закон на штету јавног интереса, управни спор може да покрене надлежни јавни тужилац, подношењем тужбе за поништај покренете управни спор за оспоравање законитости напред наведеног решења о ретроактивном постављењу на положај вршиоца дужности директора Агенције у целости.

У Београду, дана 22. априла 2021. године

За организацију Транспарентност Србија

Програмски директор
Немања Ненадић

